

omtale disse to Ændringsforslag, vil jeg dog gøre en lille Bemærkning angaaende Kirkebevillingen. Jeg har ikke her skilt mig fra det øvrige Udvalg, der staaer sammen med Undtagelse af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), og jeg skal med faa Ord sige hvorfor. Medlemmerne fra Kjøbenhavn, navnlig de, som tilhøre samme Retning som jeg, ere tilligemed de andre ærede Medlemmer af Udvalget gaaede med til denne Bevilling eller ville i alt Fald afholde sig fra at stemme. Jeg indrømmer det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds, at de Grunde, han anførte for ikke at gaa ind paa Bevillingen, ere meget vægtige. Ved Siden af den berettigede og fornuftige Modstand, der kan være mod Bevillingen, som forlanges i Kirkens Navn og i kirkelige Øjemed, mærker jeg imidlertid jævnlig baade i Avisartikler og andetsteds, at der dirrer et Had mod Kristendommen i de Bemærkninger, der fremkomme, og jeg vil paa Forhaand fremhæve, at jeg er fuldstændig og principielt uenig med de Folk, som mulig paa dette Grundlag ere imod disse Bevillinger. (P. Holm: Vi ere ikke imod Kristendommen!) Det glæder mig, at det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds ikke er imod Kristendommen, paa det Punkt ere vi alt-saa enige. Naar jeg ikke er saa langt fra at være enig med det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds i hans Motivering af sin Modstand mod Forslaget, er det, fordi jeg indrømmer, at der her aldeles ikke er Tale om nogen Trang. Man siger til os, at i St. Johannes Sogn i Kjøbenhavn er der 80,000 Mennesker, men naar de have 150,000 Kr. til at bygge for og 25,000 Kr. til Kirkens Vedligeholdelse og desuden en Grund, forekommer det mig, at de kunne bygge en Kirke, som kan tilfredsstille den Trang, der er. Naar jeg desuagtet har fulgt Udvalgets overvejende Flertal, er det, fordi jeg haaber, at vi dermed ere løste. Det er nemlig blevet hævdet under Forhandlingen om denne Bevilling, at vi i Grunden i Fællesudvalget i Fjor havde givet en Antydning, som forpligtede os moralsk til her at staa ved vort Tilbud, og da jeg nødig i nogen Maade vil være med til at give Antydning eller Løfter, som jeg ikke vil holde, siger jeg: Nu vel, lad os give de 50,000 Kr., men saa ere vi ogsaa færdige, for Fremtiden staa vi fuldstændig frit. Saa længe der opkræves over hele Landet, som nu sidste Aar 25,000 Kr., forekommer det mig, at saa har det øvrige danske Folk gjort alt, hvad der

kunde forlanges, for Kirkebyggeriet her i Kjøbenhavn.

Det næste, jeg skal omtale, er Bevillingen til den Hassagerske Stiftelse. Jeg kan ikke indse andet, end at vi her i vort Land have mere end studerende nok, og jeg skal tillade mig med nogle Tal at oplyse det høje Ting om, hvordan denne Sag har udviklet sig siden Krigen 1864, da vi mistede de to Femtedele af vort Land. Trangen til Embedsmænd, Læger o. s. v. blev da betydelig mindre, end den hidtil havde været. I 1860 var der 159, der tog Eksamen artium her i Kongeriget — Hertugdømmerne, som den Gang hørte med, regner jeg naturligvis ikke med — i 1865 var dette Tal steget til 227, men i 1871, da Følgen af den mindre Trang til studerende Folk og Embedsmænd viste sig, var det sunket ned til 190. I 1893—94 var det allerede steget igen og saa højt som til 377, og i 1896—97 er det naaet op til 423. Naar der er saa mange studerende Folk, og den praktiske Følge af denne Bevilling, som den ærede Ordfører ganske rigtigt oplyste, vil være, at Kollegiet 7 à 8 Aar tidligere kan komme til at virke, forekommer det mig, at der for den Sags Skyld ingen Grund er til at tage af Kom-munitetets Midler. Oprettelsen af denne Institution vil kun bidrage til, at man lister Folk til at studere i Haab om, at de kunne faa Stipendier, Understøttelser og fri Bolig, og derved forøger man Antallet af de i Forvejen allerede alt for talrige studerende. Vi have ogsaa fulgt denne Sag paa Finansloven. Ærede Medlemmer ville i Finansloven § 21 II. 2. a. finde en Bevilling til Understøttelse for saadanne, der først i en fremrykket Alder have bestemt sig til Studeringer, og som ved en Forberedelses- eller Fageksamen have givet sikkert Haab om god Fremgang. Der er opført i Aar paa Finanslovsforslaget, som det er vedtaget ved anden Behandling, 6,000 Kr. Tidligere var der opført meget mere, men vi have nu nedsat dette Beløb, fordi vi i Finansudvalget ere blevne enige om, at vi ville gøre, hvad vi kunne for at standse Tilgangen af studerende ved stadig at gøre Bevillingen mindre. Forholdet er jo saaledes, at vi have Udsigt til her i Danmark om ganske faa Aar at faa et stort lærd Proletariat. Og det kan ikke nytte, at vi byde dem at gaa hen og tærske eller pløje, nej, naar de først i en Række af Aar have gaaet i Latinskole, ere de allerfleste blevne udygtige og uskikkede til at deltage i det fysiske Arbejde, men da vi netop ude det Landet trænge til Arbejdere, synes paa mig